

"החרדים אומרים, 'קחו כסף, תמשיכו לשרת ותשתקו'. אנשים לא מבינים כמה זה הרסני"

הכלכלן פרופ' מנואל טרכטנברג שומע את הטענות שלפיהן הצבא לא זקוק לחרדים, ועדיף להוריד את גיל הפטור כמה שיותר ולהכניס אותם בהקדם למעגל התעסוקה — אבל רחוק מלהסכים ■ "כל זמן שחוסר השוויון המשווע הזה לא מקבל מעמד של חוק, הציבור עדיין יכול לקוות ולצפות לכך שתוסדר חלוקה הגיונית בנטל הצבאי"

נתנאל גאמס / 4 במאי 2023

המחאה היום (ה') נגד צעדי הממשלה וההפיכה המשטרית עומדת בסימן "יום השוויון הלאומי", ומתמקדת בחוק הגיוס. המפלגות החרדיות מנסות להעביר במהירות את החוק הדרמטי, שעלול להוריד את גיל הפטור ל-21. כדי להימנע מגיוס לצה"ל, נדרשים חרדים ללמוד בישיבות תורניות עד הגיעם לגיל הפטור, שהוא כיום 26.

לכאורה, יש כאן מתח בין האינטרס הכלכלי לבין האינטרס הערכי. מהזווית הכלכלית, עדיף שגיל הפטור של החרדים יהיה נמוך יותר. כך הם יוכלו להשתלב מוקדם הרבה יותר בשוק העבודה במקום להיות כלואים בישיבות. ואולם מהזווית הערכית, הורדת גיל הפטור עלולה לפרק סופית את האתוס של צבא העם. העובדה שרק החילונים וחלק מהדתיים-לאומיים נושאים בנטל השירות בצה"ל תקבל חותמת סופית ותהיה חקוקה בסלע.

הכלכלן פרופ' מנואל טרכטנברג דווקא סבור שלא ניתן להפריד בין שני ההיבטים של נושא גיוס החרדים. "זאת טעות להעמיד אותם אחד מול השני", הוא אומר. "אם אתה פוגע באופן כל כך משמעותי במושג של צבא העם, הפגיעה עלולה להיות גם כלכלית-משקית. אי אפשר להפריד בין הזווית הכלכלית ושוק העבודה - לזווית הערכית שנוגעת לשוויון בנטל".

טרכטנברג שומע את הטענות על כך שצריך לפוצץ את הבלון של גיוס חרדים, שהצבא לא זקוק להם - ושבשל כך עדיף להוריד את גיל הפטור כמה שיותר ולהכניס אותם בהקדם למעגל התעסוקה. אלא שהוא רחוק מלהסכים עם הקביעות האלה. "כל זמן שחוסר השוויון המשווע הזה לא מקבל מעמד של חוק, הציבור עדיין יכול לקוות ולצפות לכך שתוסדר חלוקה הגיונית בנטל הצבאי בחברה הישראלית. אי אפשר לזלזל בחשיבות של אותן ציפיות", הוא מדגיש.

...

לכתבה המלאה:

<https://www.themarker.com/career/2023-05-04/ty-article/.premium/00000187-e30c-d4b0-af9f-f7dcd3c30000>